

ELS OBJECTES PARLEN

COL·LECCIONS DEL
MUSEO DEL PRADO

Dossier de premsa

Casa de Iberoam rica (Cadis)

De l'11 de juny al 20 de setembre de 2015

Dossier de premsa

És la primera exposició que es pot veure a Cadis fruit de l'acord entre l'Obra Social "la Caixa" i Fundación Cajasol amb el Museo del Prado

ELS OBJECTES PARLEN

COL·LECCIONS DEL MUSEO DEL PRADO

«Els objectes parlen», deia el filòsof Martin Heidegger reflexionant sobre la mirada dels artistes i la capacitat que tenen de dignificar allò que mostren en les seves obres. L'exposició que organitzen conjuntament l'Obra Social "la Caixa", la Fundación Cajasol i el Museo Nacional del Prado —en el marc de la col·laboració estable que han acordat en l'àmbit expositiu i educatiu— parafraseja el filòsof i ofereix un recorregut, tant geogràfic com cronològic, per les col·leccions del Museo del Prado per aproximar els espectadors als objectes que ens envolten, que utilitzem de manera natural, automàticament o conscientment, i que formen part essencial de la nostra vida. *Els objectes parlen* reuneix una selecció de 60 pintures i objectes de les principals escoles —espanyola, flamenca, italiana i francesa— d'entre els segles XVI i XIX, i ens descobreix la importància dels objectes a l'hora de fer-nos entendre el que ens vol transmetre l'artista o bé el valor identificatiu que tenen respecte del personatge representat: des del seu estrat social i la iconografia de déus i sants, fins a la transformació de l'objecte com a peça de col·leccionisme. La mostra inclou obres mestres d'artistes com Velázquez, Rubens o Ribera. Quatre d'aquestes pintures —*El cardenal* de Goya, *Álvarez Sotomayor* d'Esteve, *La Immaculada Concepció* de Murillo i *Vanitas* de Pietro Negri— s'exposen per primera vegada en el context d'aquesta mostra ja que han pogut ser contemplades en les seues anteriors. L'exposició arriba a Cadis després del seu pas pels centres de l'Obra Social "la Caixa" a Saragossa, Lleida, Girona i Tarragona, on ha estat visitada per 150.000 persones.

Els objectes parlen. Col·leccions del Museo del Prado. Lloc: Casa de Iberoamèrica, Cadis. **Dates:** de l'11 de juny al 20 de setembre de 2015. **Organització i producció:** Obra Social "la Caixa", Fundación Cajasol i Museo Nacional del Prado, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Cadis i la Casa de Iberoamèrica. **Comissariat:** Fernando Pérez Suescun, cap de Continguts Didàctics de l'Àrea d'Educació del Museo Nacional del Prado.

Cadis, 10 de juny de 2015. L'alcaldesa de Cadis, Teófila Martínez; el president del Real Patronato del Museo Nacional del Prado, José Pedro Pérez Llorca; el director de l'Àrea de Cultura de la Fundació Bancària "la Caixa", Ignasi Miró; i la directora d'Acció Cultural i Comunicació de la Fundació Cajazol, Pilar Lacasta, han presentat la mostra *Els objectes parlen. Col·leccions del Museo del Prado*.

El Museo Nacional del Prado i l'Obra Social "la Caixa" van signar un acord de col·laboració el 2011 pel qual l'entitat financera va esdevenir benefactora de la pinacoteca. L'acord preveia l'organització conjunta d'exposicions a tot Espanya amb l'objectiu d'apropar al públic part del ric llegat artístic que custodia aquesta gairebé bicentenària institució que és el Museo del Prado. Des de llavors, el Museo del Prado i l'Obra Social "la Caixa" han presentat conjuntament diverses exposicions *Rubens, Brueghel, Lorrain. El paisatge nòrdic al Prado* a les ciutats de València, Saragossa, Sevilla i Palma; i *Goya. Llums i ombres* i *La bellesa captiva. Petits tresors del Museo del Prado* a CaixaForum Barcelona.

La mostra que ara presenten a Cadis juntament amb la Fundació Cajazol arriba després de la seva exhibició als centres CaixaForum de Saragossa, Lleida, Girona i Tarragona, on ha estat visitada per 150.000 persones.

Theodoor Rombouts, *El xarlatà arrencaqueixals*, 1620-1625.
© Museo Nacional del Prado

L'exposició és conseqüència del programa educatiu «L'art d'educar», que ha permès, des que es va posar en marxa el 2009, que més de 232.000 infants en edat escolar es beneficiïn d'aquest projecte educatiu. També ha inspirat *Els objectes parlen*, una innovadora sèrie d'exposicions d'orientació didàctica

amb una mirada transversal sobre les col·leccions del Museo del Prado.

Composta exclusivament d'obres del Museo del Prado, *Els objectes parlen* ofereix als visitants la possibilitat de gaudir d'una acurada selecció de pintures i també d'objectes d'arts decoratives, peces de primer ordre que tradicionalment han quedat relegades o a l'ombra de les creacions i els noms dels principals pintors i escultors europeus dels segles XV al XIX.

Les obres escollides, des d'una medalla de Felip II datada el 1559 fins a la figura d'una dona a la platja pintada per Cecili Pla a la segona dècada del segle XX, ofereixen una visió sobre els objectes que acompanyen homes i dones en

la seva vida quotidiana o en moments d'especial significació, els objectes amb els quals van voler o van demanar de ser retratats. Desxifrar quina informació ens proporcionen els objectes sobre aquests personatges, la seva època o el seu context geogràfic, o quin significat ocult amaga algun d'ells, és la principal missió d'aquesta mostra.

Homes i dones es poden reconèixer a través de certs objectes que els han acompanyat al llarg dels temps —a l'hora de alimentar-se i vestir-se, d'exercir una feina o, simplement, de gaudir del seu oci—, ja que aquests objectes són dipòsits de la memòria, individual i col·lectiva. Ens informen tant sobre costums i creences, com sobre les circumstàncies històriques i socials del moment en què van ser usats. Però al mateix temps suggereixen idees, permeten establir relacions entre conceptes molt diversos, desperten en qui els contempla tota mena de sentiments, i conviden a somiar, a imaginar i a evocar altres llocs o moments.

Els quadres del Museo del Prado —les natures mortes, per exemple— mostren una gran quantitat d'elements simbòlics que contribueixen a enriquir l'aspecte «formal» que ofereixen, de manera que ens podem apropar al missatge que l'artista, o el seu mecenes, o el seu client, van desitjar transmetre. Però també inclouen nombrosos detalls amagats que ens obliguen a recórrer amb la mirada una vegada i una altra la superfície pictòrica per tal de captar-ne l'essència i el valor.

Els objectes parlen, i a més —i aquesta n'és la clau— ens conviden a dialogar. Aquest és l'objectiu de l'exposició: plantejar un diàleg entre els seus visitants i els objectes del Museo del Prado, tant els «reals» o tridimensionals com els representats en l'acurada selecció de pintures que formen part de la mostra.

ÀMBITS DE L'EXPOSICIÓ

La clau està en l'objecte

Què és el més important d'un retrat? Què ens atrau l'atenció? Indubtablement, l'espectador s'ha de fixar en la persona retratada, el seu rostre, la seva mirada, la seva indumentària, el seu pentinat...; però també en els objectes que porta o que apareixen al seu costat.

De vegades, els objectes dels quadres es converteixen en autèntics protagonistes de la composició i en elements clau per reconèixer l'escena representada. Exerceix aquesta funció l'instrumental quirúrgic que ha desplegat

Francisco de Goya, *La duquessa d'Abrantes*, 1816. © Museo Nacional del Prado

damunt la taula el xarlatà arrencaqueixals pintat per Theodoor Rombouts, el qual, a més, duu penjat al coll un llarg collaret fet de queixals per demostrar el seu èxit en intervencions anteriors. En aquests objectes hi ha la clau de tot.

Els objectes ens retraten

Els objectes que ens envolten defineixen qui i com som; és a dir, ens retraten. Els vestits que porten els personatges dels quadres que integren aquesta exposició serveixen per indicar el seu estatus. En el cas dels retrats femenins, són particularment importants les joies i els accessoris que llueixen les retratades, com la reina Isabel de Borbó, esposa del rei Felip IV, que amb el gest de la mà dreta condueix la mirada de l'espectador cap al ric joell i el collaret de perles que adornen el seu vestit en l'esplèndid retrat que li va fer Frans Pourbus. En aquesta mateixa línia, la paleta i els pinzells amb els que s'autoretrata Carlos Maria Esquivel ens ajuden a reconèixer en ell a un pintor.

D'altra banda, els aliments que mostren les riques natures mortes «de cuina» i «de taula» parlen de costums gastronòmics i del context socioeconòmic de l'època en què es van pintar aquests quadres, però també del poder adquisitiu dels qui els van encarregar.

Un missatge amagat

Molts quadres tenen un missatge ocult o, simplement, ofereixen una informació que l'espectador no és capaç de percebre en un primer moment. De vegades, els objectes que acompanyen els protagonistes d'algunes pintures posseeixen un valor simbòlic, com les flors que sant Dídac d'Alcalà amaga dins l'hàbit (en referència al miracle del sant, que va convertir pans en roses).

Tanmateix, els objectes amb els quals han estat representats diferents personatges poden servir per vincular-los als seus familiars o amics absents (el camafeu que mostra la infanta Isabel Clara Eugènia), per ressaltar la dignitat del retratat (el Toisó d'Or que llueix el rei Felip II) o bé per indicar la seva professió o activitat (llibres, armes, ornaments, etc.). Altres, com la carta que una jove acaba de rebre amb motiu del seu aniversari en el quadre de Raimundo Madrazo, ens convida a imaginar què hi pot posar i qui la pot haver enviat.

El col·leccionisme. D'objecte d'ús a objecte artístic

Des de temps remots, l'home ha sentit la necessitat d'acumular objectes i, encara més, de mostrar-los a altres persones per deixar patent el seu estatus social i el seu nivell adquisitiu, tal com reflecteix la galeria representada per Jan Brueghel en la seva al·legoria de la Vista i l'Olfacte, que il·lustra l'afany col·leccionista de l'aristocràcia flamenca dels segles XVI i XVII.

De la mateixa manera, el pintor Ignacio León y Escosura, que a finals del segle XIX va compaginar la creació artística amb l'activitat com a col·leccionista i antiquari, mostra el seu estudi a París i deixa constància de l'interès que sent per tota mena d'obres pictòriques, objectes decoratius, armes, llibres i mobles.

Podem dir que la bellesa dels objectes resideix en la ment de qui els contempla. Per això, molts objectes poden perdre en un moment determinat el seu caràcter utilitari per convertir-se en peces de col·lecció, sigui per la seva pròpia història, pel seu valor artístic o bé pel seu poder d'evocació. Aquest és el cas, per exemple, de l'escrivania de plata que utilitzava el director del Museo del Prado o dels barrets que utilitzaven els seus zeladors, que avui formen part de les col·leccions artístiques del Museo i són presents en aquesta mostra.

Jan Brueghel el Vell, *La Vista i l'Olfacte* c. 1620.
© Museo Nacional del Prado

ELS OBJECTES PARLEN

COL·LECCIONS DEL MUSEO DEL PRADO

De l'11 de juny al 20 de setembre de 2015

Casa de Iberoam rica, C diz

Horari:

De dimarts a diumenge, de 10 a 14 h i de 18 a 21 h (inclosos festius)

Visites guiades: de dijous a dissabte, a les 20 h;

Visites escolars: prèvia cita en el telèfon 956 288 296

**Servei d'Informació
de la Obra Social "la Caixa"**

Tel. 902 223 040

De dilluns a diumenge, de 9 a 20 h

www.lacaixa.es/obrasocial

Per a més informació:

Departament de Comunicació de l'Obra Social "la Caixa"

José Garcia – 93 404 61 51 / 638 14 63 30 / jgarcial@fundaciolacaixa.org

Sala de Premsa Multimedia - <http://premsa.lacaixa.es/obrasocial/>

 rea de Comunicació del Museo del Prado

Ruiz de Alarcón, 23 – 28014 Madrid

913 302 860 / 913 302 373

area.comunicacion@museodelprado.es / press@museodelprado.es